

Критеријуми оцењивања за предмет вештине комуникације:

## **I модул: комуникација као социјална интеракција**

За оцену 5 ученик ученик:

- Јасно и свеобухватно објашњава значај комуникације у различитим аспектима живота.
- Истиче конкретне примере из личног, друштвеног и професионалног контекста.
- Уочава међусобну повезаност улоге и циљева комуникације
- идентификује и објашњава основне врсте комуникације (вербална, невербална, писана, електронска).
- Наводи примере за сваку врсту комуникације.
- Уочи повезаност вербалног и невербалног изражавања и важност њихове усклађености у социјалној интеракцији
- детаљно објашњава како се одвија процес комуникације и процес кодирања и декодирања
- Наводи примере порука и анализира потенцијалне баријере у комуникацији.
- Показује разумевање начина на који контекст и медиј утичу на процес комуникације
- Прецизно описује основне карактеристике најважнијих теорија и модела комуникације.
- Истиче главне разлике међу теоријама и моделима кроз аргументоване примере
- дискутује на тему комуникације некад и сад
- Аргументовано разматра сличности и разлике, уз навођење конкретних примера.
- образложи значај, улоге и циљ пословне комуникације
- Наводи примере успешне пословне комуникације.
- објасни појам интеркултуралних комуникација

За оцену 4 ученик :

- Објашњава значај комуникације са повременим изостављањем неких аспеката.
- Наводи примере, али нису увек довољно детаљни или разноврсни.
- Делимично повезује улогу и циљеве комуникације у различитим контекстима.
- Наводи основне врсте комуникације, али објашњења могу бити мање детаљна.
- наведи примере али су понекад недовољно релевантни.
- наводи разлике између врста комуникације али оне нису увек јасно дефинисане.
- Препознаје кључне елементе вербалног и невербалног изражавања, али не улази увек у дубљу анализу.
- Уочава усклађеност у основним ситуацијама, али без детаљнијих примера.
- Важност усклађености није увек потпуно образложена.
- Објашњава процес кодирања и декодирања, али са повременим пропустима или недоследностима.
- Наводи примере, али они нису увек потпуно релевантни или довољно анализирани.
- Баријере у комуникацији су споменуте, али не увек детаљно разрађене.
- Наводи основне теорије и моделе комуникације, али без дубље анализе разлика.
- Разлике су споменуте, али нису увек довољно аргументоване.
- Разматра сличности и разлике комуникације некад и сад, али аргументација је мање детаљна.
- Примери комуникације некад и сад су присутни, али не покривају све аспекте еволуције комуникације.
- Истиче предности и недостатке употребе савремене технологије , али са мањим обимом или недоследностима у аргументацији.
- Објашњава важност пословне комуникације, али са мањом детаљношћу.
- Истиче циљеве, али без дубље анализе њихове примене у пракси.
- Наводи основне карактеристике интеркултуралне комуникације, али уз повремено изостављање важних детаља.

За оцену 3 ученик:

- Даје основно објашњење значаја комуникације, али са видљивим пропустима у дубини или свеобухватности.
- Указује на улогу и циљеве комуникације, али недостају конкретни примери.
- Наводи основне врсте комуникације, али са ограниченим или непотпуним објашњењима.
- Показује основно разумевање разлика између врста комуникације.
- Препознаје вербалне и невербалне елементе, али не објашњава њихову усклађеност довољно јасно.
- Указује на важност усклађености, али без примера или са ограниченим анализама.
- Описује основне аспекте кодирања и декодирања, али уз значајне пропусте у детаљима.
- Наводи бар један пример кодирања/декодирања, али анализа је површна.
- Показује ограничено разумевање баријера у процесу комуникације.
- Наводи неке теорије и моделе, али уз недовољну прецизност и дубину.
- Разлике између модела и теорија комуникације су споменуте, али нису јасно образложене.
- Наводи неке сличности и разлике комуникације некад и сад, али дискусија је ограничена и непотпуна а примери су ретки или општи.
- Истиче неке предности и недостатке употребе савремене технологије, али без довољне аргументације и са општим примерима
- Спомиње значај пословне комуникације, али са видљивим недостацима у детаљима.
- Спомиње културне разлике, али без детаљне анализе њиховог утицаја а примери су ограничени или нејасни.

За оцену 2 ученик:

- Даје веома опште или нетачно објашњење значаја комуникације.
- Улога и циљеви комуникације су споменути, али без јасног разумевања или примера.
- Наводи неке врсте комуникације, али са значајним пропустима или погрешним објашњењима.
- Примери су ретки, неадекватни или погрешни.
- Повезаност вербалног и невербалног није јасно објашњена или уопште није споменута.
- Важност усклађености није препозната или је потпуно нетачно интерпретирана.
- Не успева да објасни основне аспекте процеса кодирања и декодирања.
- Примери нису наведени или су у потпуности ирелевантни.
- Спомиње неке теорије или моделе, али са погрешним или врло ограниченим разумевањем.
- Разлике нису објашњене или су нејасне и нетачне.
- Спомиње сличности и разлике у комуникацији некад и сад, али без јасне или тачне аргументације.
- Примери су ретки, општи или погрешни.
- Наводи неке предности или недостатке комуникације путем савремене технологије, али без тачних или јасних аргумената а примери су веома ограничени или их уопште нема.
- Наводи неке карактеристике интеркултуралних комуникација, али са значајним недостацима у разумевању.
- Културне разлике су споменуте, али без анализе или са погрешним закључцима.

За оцену 1 ученик:

- Не успева да објасни значај комуникације.
- Улога и циљеви нису наведени или су потпуно погрешно интерпретирани.
- Не препознаје основне врсте комуникације.
- Недостају примери и било какво разумевање разлика између врста комуникације.
- Не показује способност да идентификује елементе вербалног и невербалног изражавања.

- Усклађеност није препозната или се не разуме њен значај.
- Не успева да опише процес кодирања и декодирања.
- Не пружа примере нити показује било какво разумевање овог процеса.
- Не наводи теорије и моделе комуникације.
- Разлике нису споменуте или су потпуно нетачне.
- Не препознаје сличности или разлике комуникације некад и сад а аргументација је потпуно одсутна.
- Не наводи предности и недостатке савремене технологије у комуникацији и не пружа аргументе или их погрешно интерпретира.
- Не успева да објасни значај или улогу пословне комуникације.
- Циљеви нису наведени или су нетачно интерпретирани.
- Не показује способност да објасни карактеристике интеркултуралне комуникације.
- Културне разлике нису препознате или су погрешно представљене.

## **II модул: основни принцип конструктивне комуникације**

За оцену 5 ученик:

- Ученик наводи најмање три примера из различитих сфера живота (породица, школа, посао, друштво) у којима се препознају принципи конструктивне комуникације а примери су јасно формулисани, конкретни и релевантни за тему.  
У сваком примеру, учени(ца) јасно идентификује најмање два принципа конструктивне комуникације (нпр. активно слушање, асертивност, емпатија, поштовање различитих ставова, избегавање конфликта).
- Ученик објашњава како се у датом примеру примењују наведени принципи и зашто су важни у тој ситуацији.
- Образложења су логична, детаљна и подупрta конкретним чињеницама или ситуацијама.
- Ученик показује способност да анализира и упоређи примере, истичући сличности и разлике у примени принципа у различитим контекстима.
- Наводи могуће последице конструктивне комуникације у сваком примеру.  
Ученик/ученица користи речник примерен теми и показује сигурност у изражавању.  
Ученик самостално формулише одговор, без потребе за додатним питањима или корекцијама од стране наставника.
- Ученик јасно дефинише сваки тип комуникације (пасивна, агресивна, пасивно-агресивна, асертивна).
- Наводи бар један пример за сваки тип комуникације из различитих животних ситуација (школа, породица, вршњачки односи, друштво).
- Ученик уверљиво демонстрира сваки тип комуникације у симулираним ситуацијама или у раду у групи.
- У демонстрацији јасно истиче кључне особине сваког типа комуникације (нпр. асертивност: јасно изражавање потреба уз поштовање туђих ставова).  
Ученик самостално осмишљава и презентује садржај, показујући оригиналност у избору примера и демонстрацији.
- Ученик показује способност примене асертивне комуникације у свакодневним животним ситуацијама.
- Иницира и успешно учествује у групним активностима, демонстрирајући конструктивну комуникацију.

За оцену 4 ученик:

- Учени(ца) наводи најмање два примера из различитих сфера живота (породица, школа, посао, друштво) у којима се препознају принципи конструктивне комуникације.
- Примери су јасно формулисани, али могу бити нешто мање детаљни или не увек релевантни за тему.
- У већини примера учени(ца) идентификује најмање један принцип конструктивне комуникације (нпр. активно слушање, емпатија, избегавање конфликта).
- Објашњење примене принципа је присутно, али може бити површније или мање детаљно.
- Образложења су углавном логична, али недовољно детаљна или са мањком конкретних примера.
- Учени(ца) показује основну способност анализе и упоређивања примера, али не истиче јасно све сличности и разлике.
- Учени(ца) дефинише све типове комуникације (пасивна, агресивна, пасивно-агресивна, асертивна), али дефиниције могу бити опште или непотпуне.
- Наводи пример за сваки тип комуникације, али примери су мање уверљиви или не увек повезани са животним ситуацијама.
- Демонстрације су присутне, али можда недовољно уверљиве или детаљне.
- Учени(ца) показује основну способност примене асертивне комуникације у симулираним или свакодневним ситуацијама, али са видљивим недостацима.
- Учешће у групним активностима је солидно, али без значајне иницијативе или оригиналности.

За оцену 3 ученик:

- Учени(ца) наводи основне принципе конструктивне комуникације, али објашњења су непотпуна или површна.
- Обухваћени су само најосновнији елементи сваког принципа.
- Учени(ца) препознаје типове неконструктивне комуникације (нпр. пасивна, агресивна, пасивно-агресивна), али не увек тачно идентификује њихове карактеристике.
- Анализа је присутна, али углавном основна и без детаљних образложења.
- Учени(ца) демонстрира сва четири типа комуникације (пасивна, пасивно-агресивна, агресивна, асертивна), али демонстрација није увек уверљива или јасна.
- Постоје видљиви недостаци у разумевању кључних разлика међу типовима.
- Учени(ца) препознаје основна асертивна права, али њихово објашњење или повезивање са примерима је недовољно развијено.
- Дискусија на тему је кратка и површна, без дубље анализе.
- Учени(ца) разликује насилну од ненасилне комуникације, али са повременим грешкама у идентификацији њихових ефеката.
- Образложења су кратка и недовољно аргументована.
- Учени(ца) наводи један до два примера из различитих сфера живота (породица, школа, друштво), али примери нису увек релевантни или довољно јасно формулисани.
- У већини случајева идентификује само један принцип конструктивне комуникације у примерима.

За оцену 2 ученик:

- може навести само неке од принципа конструктивне комуникације, али објашњења су углавном нетачна, непотпуна или нејасна.
- Не показује разумевање значаја принципа.
- Учени(ца) ретко препознаје типове неконструктивне комуникације или њихове карактеристике.
- У анализи недостаје логика и детаљи, а могуће су и грешке у идентификацији.

- Учени(ца) тешко демонстрира пасивну, пасивно-агресивну, агресивну и асертивну комуникацију.
- Демонстрације су непотпуне или уопште не показују разумевање разлика између типова комуникације.
- Учени(ца) не препознаје асертивна права или не успева да их повеже са примерима.
- Дискусија на тему је површна или изостаје.
- Учени(ца) има озбиљне тешкоће у разликовању насилне од ненасилне комуникације.
- Не пружа објашњења или ефекти ових врста комуникације нису
- Учени(ца) показује минималну способност повезивања знања са сопственим искуствима.
- Примери из личног искуства су оскудни, општи или неуспешно формулисани.
- Учени(ца) наводи један или ниједан пример конструктивне комуникације.
- Пример је нејасан, ирелевантан или не садржи кључне елементе принципа конструктивне комуникације.
- Одговор је често нејасан због честих језичких и правописних грешака.
- Користи неадекватан или веома ограничен речник за обраду теме.

За оцену 1 ученик:

- Не наводи ниједан или наводи погрешне принципе конструктивне комуникације.
- Није у стању да објасни принципе попут поштовања, јасноће у изражавању, ненасиља, активног слушања, поштовања људских права, одговорности, разумевања, симетрије у комуникацији и искрености.
- Не препознаје типове неконструктивне комуникације нити наводи њихове карактеристике.
- Погрешно идентификује или не уме да анализира примере неконструктивне комуникације.
- Не уме да демонстрира пасивну, пасивно-агресивну, агресивну или асертивну комуникацију.
- Показује недостатак разумевања у препознавању облика комуникације у конкретним ситуацијама.
- Не препознаје асертивна права у датим примерима.
- Није у стању да учествује у дискусији на тему асертивних права.
- Не уме да направи јасну разлику између насилне и ненасилне комуникације.
- Не објашњава ефекте насилне и ненасилне комуникације.
- Не наводи примере из сопственог искуства у којима се препознају принципи конструктивне комуникације.
- Не успева да повеже научено са личним искуством.

### **III модул: вештине конструктивне комуникације**

Због обимности теме модул је подељен на два дела:

1. део : вербална комуникација
2. део : невербална комуникација и интеркултуралне комуникације

1.део - вербална комуникација

критеријум оцењивања за оцену 5:

- ☐ Ученик јасно и аргументовано објашњава разлику између активног слушања и неслушања.
- ☐ Даје примере из праксе који илуструју ову разлику.
- ☐ Тачно дефинише и анализира врсте лошег слушања (пасивно, пседуо, централно усмерено, селективно, дословно).

☐ Демонстрира их кроз реалне или измишљене примере, истичући карактеристике сваке врсте. успешно примењује све елементе активног слушања (резимирање, парафразирање, охрабривање, рефлектовање, позитивно вредновање) у различитим комуникацијским ситуацијама.

☐ Показује способност емпатије, уважавајући туђе потребе, осећања, ставове и искуства.

☐ Аргументује значај разумевања друге стране у конструктивној комуникацији.

Формулише захтеве и потребе на начин који не угрожава достојанство и права других.

Конструише поруке које су реалистичне, похваљују особу и понашање, а критикују искључиво понашање.

☐ Наводи и детаљно објашњава принципе критиковања (субјективност - ја-говор, увремењеност, минимални интензитет, специфичност).

☐ Демонстрира како да упути конструктивну критику или похвалу, као и како да их прихвати.

Ученик кроз примере и практичне активности илуструје успешну примену ових техника.

Наводи, објашњава и анализира врсте слушања у односу на њихов циљ (нпр. информативно, емпатско, забавно слушање).

На примерима анализира коришћење статистике, аналогича, сведочанстава, цитата и примера, истичући њихову добру или лошу примену.

Јасно дефинише асертивност и наводи њене предности у различитим ситуацијама.

Наводи основне елементе емпатичког слушања и демонстрира ову вештину у пракси, уз уважавање емоционалног стања саговорника.

Ученик са лакоћом разуме и примењује теоријска знања у пракси, показује високу емпатију и асертивност, и активно доприноси комуникацији. Сви задаци се извршавају са високим нивоом компетенције, креативности и тачности.

#### Критеријум оцењивања за оцену 4:

☐ Ученик јасно прави разлику између активног слушања и неслушања.

☐ Препознаје и објашњава врсте лошег слушања (пасивно, псеудо, централно усмерено, селективно и дословно).

Анализа и демонстрација су углавном тачне, али понекад недовољно детаљне.едостаје доследност у објашњењу карактеристика активног слушања.

Примењује елементе активног слушања (резимирање, парафразирање, охрабривање, рефлектовање, позитивно вредновање), али повремено заборавља на један од елемената или их не користи довољно ефикасно.

Углавном успешно сагледава и уважава потребе, осећања, ставове и искуства друге особе, али некада занемари детаље или нека осећања.

Ученик је способан да исказе своје потребе и захтеве на начин који не угрожава друге, али повремено комуникација није довољно јасна или асертивна.

☐ Обликује поруке које су углавном реалистичне и садрже похвале и критике.

☐ Понекад пропусти да јасно раздвоји похвалу на биће и понашање или критику усмери искључиво на понашање.

Наводи и објашњава принципе критиковања (субјективност/ја-говор, увременост, минимални интензитет, специфичност), али са делимичношћу или несигурношћу у појединим елементима.

Даје примере и демонстрира упућивање и прихватање критике и похвале, али понекад недостају детаљи или уверљивост у изведби.

Наводи различите врсте слушања и анализира их, али у неким случајевима анализа није довољно дубока.

Примерима углавном успешно илуструје добру и лошу употребу статистике, аналогиче, сведочанстава, цитата и примера.

Ученик добро објашњава шта је асертивност и њене предности, али повремено може показати мању си Успешно демонстрира асертивну комуникацију, али изведба није увек потпуно уверљива или доследна.гурност у аргументацији.

### Критеријуми оцењивања за оцену 3:

- Ученик препознаје основну разлику између активног слушања и неслушања, али објашњење је површно или непотпуно.
- Препознаје основне типове лошег слушања (пасивно, псеудо, централно усмерено, селективно и дословно).
- Објашњење и анализа су делимично тачни, али са пропустима у детаљима.
- Демонстрација је повремено недовољно уверљива.
- Покушава да користи елементе активног слушања (резимирање, парафразирање, охрабривање, рефлектовање, позитивно вредновање), али није доследан и често пропусти један или више елемената.
- Сагледава позицију друге особе, али са ограниченим разумевањем или без довољне пажње према осећањима и потребама.
- Ученик успева да искаже своје потребе и захтеве, али начин комуникације није увек довољно јасан или ненасиљан.
- Обликује поруке које укључују елементе реалистичности, похвале и критике, али често недостаје доследност у примени принципа (нпр. критика усмерена на понашање није јасна).
- Наводи основне принципе критиковања (субјективност/ја-говор, увременост, минимални интензитет, специфичност), али објашњење је некомплетно или са недовољно примера.
- Даје примере, али они нису увек довољно конкретни или уверљиви.
- Демонстрација прихватања критике и похвале је основна и недовољно разрађена.
- Учесник је сарадљив, али показује ограничену иницијативу или ентузијазам.
- Препознаје основне примере примене техника успешне комуникације, али анализа је површна или без дубљег увида.
- Наводи врсте слушања с обзиром на циљ, али анализа је основна и са недовољним објашњењем.
- Наводи примере добре и лоше употребе статистике, аналогije, сведочанстава, цитата и примера, али они нису увек релевантни или јасно објашњени.
- Дефинише асертивност и наводи њене предности, али објашњење је непотпуно или са мањим грешкама.
- Ученик покушава да демонстрира асертивну комуникацију, али изведба није потпуно уверљива или је са грешкама.
- Ученик демонстрира основне елементе емпатичког слушања, али недостаје дубина или доследност.  
Ученик показује разумевање основних појмова и исхода, али са ограниченим капацитетом за дубљу анализу или примену. Напредак је потребан у детаљности, доследности и уверљивости комуникацијских вештина.

## Критеријуми оцењивања за оцену 2:

- Ученик има ограничено разумевање разлике између активног слушања и неслушања.
- Препознаје кључне појмове, али није у стању да их јасно објасни или примени.
- Наводи неке врсте лошег слушања (пасивно, псеудо, централно усмерено, селективно и дословно), али са грешкама или пропустима.
- Објашњења су нејасна или непотпуна, а анализа је површна.
- Демонстрација није уверљива или је потпуно изостављена.
- Покушава да користи елементе активног слушања (резимирање, парафразирање, охрабривање, рефлектовање, позитивно вредновање), али са значајним пропустима или грешкама.
- Елементи активног слушања су често изостављени или неправилно примењени.
- Ученик показује ограничену способност да сагледа позицију друге особе.
- Понекад игнорише потребе, осећања или ставове друге стране.
- Ученик искаже своје потребе и захтеве, али често користи нејасан или потенцијално агресиван начин комуникације.
- Ученик покушава да обликује поруке, али оне често нису реалистичне, недостаје похвала или критика није усмерена на понашање.
- Наводи неке од принципа критиковања (субјективност/ја-говор, увременост, минимални интензитет, специфичност), али са значајним грешкама или пропустима у објашњењу.
- Примери су углавном нејасни или неадекватни.
- Демонстрација је слаба или недовољно уверљива.
- Показује минималну сарадњу у групним активностима, али са недовољном ангажованошћу или често избегава учешће.
- Ученик показује ограничено разумевање могућности примене техника успешне комуникације.
- Примери су површни или потпуно недостају.
- Наводи само неке врсте слушања или их неправилно анализира.
- Објашњење је основно и недовољно разрађено.
- Примери су ретки или непотпуни.
- Ученик не разликује јасно добру и лошу употребу аргумената.
- Објашњење појма асертивности је нејасно, непотпуно или са грешкама.
- Предности асертивности су површно наведене или изостављене.
- Демонстрација асертивне комуникације је веома слаба или потпуно погрешна.
- Ученик показује основно разумевање емпатичког слушања, али са великим пропустима у извођењу.  
Ученик показује минимално разумевање задатих исхода, али са значајним пропустима у објашњавању, примени и анализи. Потребна је додатна подршка и рад на усвајању основних концепата.

## Критеријуми оцењивања за оцену 1:

- Ученик не разликује активно слушање од неслушања или не показује никакво разумевање појмова.
- Не препознаје врсте лошег слушања (пасивно, псеудо, централно усмерено, селективно и дословно).
- Није у стању да их објасни, анализира или демонстрира.
- Ученик не примењује ниједан елемент активног слушања (резимирање, парафразирање, охрабривање, рефлектовање, позитивно вредновање).
- Не успева да сагледа позицију друге особе нити уважава њене потребе, осећања, ставове или искуства.
- Није у стању да искаже своје потребе или захтеве на начин који не угрожава друге.
- Комуникација је често нејасна или агресивна.
- Ученик не обликује поруке на реалистичан начин, не разликује похвалу и критику, нити их правилно усмерава.
- Не познаје нити објашњава принципе критиковања (субјективност/ја-говор, увременост, минимални интензитет, специфичност).
- Није у стању да илуструје нити демонстрира упућивање или прихватање критике и похвале.
- Ученик избегава сарадњу у групним активностима и не доприноси заједничком раду.
- Не препознаје могућности примене техника успешне комуникације у личном животу.
- Не наводи ни анализира различите врсте слушања с обзиром на циљ.
- Не даје никакве примере добре и лоше употребе аргумената (статистика, аналогije, сведочанства, цитати, примери).
- Не објашњава појам асертивности нити наводи њене предности.
- Не демонстрира асертивну комуникацију или је изведба потпуно погрешна.
- Не показује разумевање нити демонстрира емпатичко слушање.  
Ученик не испуњава основне захтеве у погледу разумевања, анализе или примене вештина из задатих исхода. Недостаје му способност да покаже основна знања

## 2. део - невербална комуникација и интеркултуралне комуникације

## Критеријуми оцењивања за оцену 5:

- Ученици јасно и прецизно објашњавају основна правила у тумачењу невербалне комуникације .

- Указују на важност контекста у тумачењу невербалних сигнала.
- Наводе примере који подупиру њихово објашњење.
- Ученици тачно идентификују примере где вербална и невербална комуникација нису усклађене.
- Објашњавају могуће узроке неконгруентности.
- Наводе примере и аргументују своја запажања.
- Ученици јасно дефинишу појам паралингвистике комуникације
- Илуструју разлику у значењу исте поруке при промени интензитета, брзине и висине гласа.
- Наводе више конкретних и реалистичних примера.
- Ученици прецизно разликују краткотрајне емоционалне изразе од трајних црта лица.
- Наводе примере за обе категорије.
- Објашњавају значај овог разликовања у интерпретацији невербалних сигнала.
- Ученици анализирају значај успостављања контакта очима у комуникацији.
- Наводе различите сигнале очима (нпр. трајање, интензитет, смер погледа).
- Разликују прави од лажног осмеха, уз аргументовану расправу о темама као што су лажни осмех, социјалне маске и њихове импликације.
- Ученици тачно идентификују основне положаје главе, руку и ногу.
- Објашњавају шта ти положаји и гестови комуницирају у различитим контекстима.
- Демонстрирају разумевање како невербални сигнали утичу на слику коју шаљемо о себи.
- Ученици јасно објашњавају сигнале који указују на власништво и територијалност.
- Наводе примере из свакодневног живота.
- Ученици аргументовано дискутују о значају усклађивања са другима и имитације у комуникацији.
- Објашњавају социјалне и психолошке аспекте ових феномена.
- Наводе примере за илустрацију.
- Ученици прецизно дефинишу појам културе.
- Наводе све кључне елементе културе (нпр. језик, обичаји, веровања, вредности) уз детаљна објашњења.
- Илуструју сваки елемент примерима из различитих култура.
- Ученици наводе основне димензије (нпр. индивидуализам vs. колективизам, висока vs. ниска контекстуалност, моћна дистанца).
- Детаљно анализирају сваку димензију и повезују је са конкретним примерима из праксе.
- Уочавају како се ове димензије манифестују у различитим културама.
- Ученици објашњавају како различите културе доживљавају и користе простор (нпр. лични простор, јавни простор).
- Анализирају разлике у доживљају времена (нпр. монохроно vs. полихроно време).
- Наводе примере из свакодневног живота и професионалних контекста.
- Ученици анализирају различите земље у складу са димензијама културних различитости.
- Прецизно и аргументовано процењују своју земљу користећи исте параметре.
- Наводе реалне примере који поткрепљују њихову процену.

- Ученици наводе најчешће изворе конфликта (нпр. језичке баријере, различите вредности, стереотипи, предрасуде).
- Детаљно објашњавају сваки извор уз конкретне примере.
- Показују способност да предложи стратегије за превазилажење ових конфликта.
- Ученици јасно наводе основне фазе културног шока (нпр. медени месец, криза, прилагођавање, интеграција).
- Детаљно описују сваку фазу и илуструју је примерима из реалног живота.
- Повезују фазе са психолошким и социјалним аспектима доживљаја културног шока.

### **Општи захтеви:**

- Одговори су структурирани, логични и аргументовани.
- Наведени примери су разноврсни, релевантни и оригинални.
- Ученици показују способност критичког мишљења и дубљег разумевања интеркултуралних односа.

Ученици који испуне све ове критеријуме добијају оцену 5, што одражава њихову напредну способност разумевања и анализе невербалне комуникације, културних различитости и комуникације у интеркултуралним контекстима.

### **Критеријуми оцењивања за оцену 4:**

- Ученици објашњавају основна правила за тумачење невербалне комуникације, али са мањим недостатком у детаљности или прецизности.
- Уочавају значај контекста, али не увек доследно.
- Наводе примере који су делимично релевантни.
- Ученици идентификују примере неконгруентности, али са мањим пропустима у анализи.
- Наводе могуће узроке неконгруентности, али не продубљују објашњење.
- Примери су углавном одговарајући, али понекад површни.
- Ученици дефинишу појам паралингвистике, али са мањим недостацима у јасноћи или дубини.
- Илуструју различите параметре (интензитет, брзина, висина гласа) са једним или два примера који су само делимично развијени.
- Ученици разликују емоције од црта лица, али понекад не прецизно или детаљно.
- Наводе неколико примера који су делимично релевантни или мање детаљни.
- Ученици објашњавају значај успостављања контакта очима и улоге осмеха, али са мањим пропустима у детаљности или аргументацији.
- Разликују прави од лажног осмеха, али са повременим недостацима у објашњењу.
- Дискусија о темама лажног осмеха и социјалних маски је присутна, али недовољно развијена.
- Ученици идентификују основне положаје главе, руку и ногу, али са мањим грешкама или пропустима у анализи.
- Објашњење како ови сигнали утичу на слику коју шаљемо о себи је углавном тачно, али повремено непотпуно.
- Ученици наводе сигнале власништва и територије, али не увек детаљно или потпуно.

- Примери су углавном одговарајући, али мање разноврсни.
- Ученици дискутују о усклађивању и имитацији, али аргументација може бити недовољно развијена или површна.
- Наводе примере који су делимично релевантни.
- Ученици наводе и објашњавају појам културе, али са повременим недостацима у јасноћи или прецизности.
- Најважнији елементи културе су наведени, али могу недостајати неки детаљи или примери нису довољно разрађени.
- Ученици наводе основне димензије културних различитости (нпр. индивидуализам vs. колективизам, моћна дистанца), али не анализирају све димензије довољно детаљно.
- Примери су углавном релевантни, али могу бити мање разноврсни или површно обрађени.
- Ученици објашњавају како различите културе доживљавају простор и време, али анализа може бити делимично непотпуна или мање прецизна.
- Наводе примере, али са повременим недостацима у њиховој релевантности или дубини.
- Ученици анализирају различите земље с обзиром на културне димензије, али могу се уочити недостаци у дубини анализе.
- Примери из праксе су присутни, али могу бити мање детаљни.
- Процена сопствене културе је углавном тачна, али не у потпуности развијена.
- Ученици наводе најчешће изворе конфликта (нпр. језичке баријере, стереотипи), али са мањим пропустима у објашњењу или примери нису довољно разрађени.
- Аргументација је присутна, али не увек дубока.
- Ученици наводе основне фазе културног шока (нпр. медени месец, криза), али са недостацима у детаљима или потпуном објашњењу.
- Примери за илустрацију су присутни, али могу бити ограничени или мање релевантни.

### **Општи захтеви:**

- Одговори су углавном тачни, али са мањим недостацима у детаљности, прецизности и дубини.
- Ученици показују добро разумевање теме, али не увек потпуно или у потпуности развијено критичко разматрање.
- Примери и аргументи су углавном адекватни, али могу недостајати разноврсност или дубина.

Ученици који испуњавају ове критеријуме добијају оцену **4**, што указује на солидно разумевање и способност анализе невербалне комуникације, културних различитости и интеркултуралне комуникације, али са простором за побољшање у детаљности и дубини.

### **Критеријуми оцењивања за оцену 3:**

- Ученици наводе основна правила, али са значајним недостацима у објашњењу.
- Показују делимично разумевање, али објашњења су површна или непотпуна.
- Примери су ретки или недовољно развијени.

- Ученици уочавају неконгруентност, али често са грешкама у идентификацији или објашњењу.
- Наводе примере који су углавном тачни, али недовољно детаљни.
- Ученици наводе дефиницију паралингвистичке комуникације, али са недостацима у јасноћи или тачности.
- Примери се углавном заснивају на једноставним ситуацијама, али нису увек адекватни или добро илустровани.
- Ученици показују основно разумевање разлике између емоција и црта лица, али са честим пропустима у објашњењу.
- Примери су минимални или не увек одговарајући.
- Ученици објашњавају значај контакта очима и улоге осмеха, али површно и са непотпуним информацијама.
- Разликовање правог и лажног осмеха је делимично тачно, али недовољно објашњено.
- Дискусије на тему лажног осмеха и социјалне маске су ограничене или неаргументоване.
- Ученици идентификују неке основне положаје главе, руку и ногу, али са честим грешкама или пропустима у анализи.
- Објашњења о утицају ових сигнала на слику коју шаљемо су минимална или недовољно развијена.
- Ученици наводе неке сигнале власништва и територије, али непотпуно или са грешкама.
- Примери су површни или ређи.
- Ученици показују ограничено разумевање феномена усклађивања и имитације.
- Примери су ретки или слабо аргументовани.
- Ученици наводе и објашњавају појам културе, али са значајним пропустима у јасноћи и прецизности.
- Најважнији елементи културе су делимично наведени, али објашњења су површна или непотпуна.
- Примери су ретки или неадекватни.
- Ученици наводе неке основне димензије (нпр. индивидуализам vs. колективизам), али не све или са значајним пропустима у објашњењу.
- Анализа је минимална или непотпуна.
- Примери су ређи, једноставни или недовољно релевантни.
- Ученици наводе основне разлике у доживљају простора и времена, али често са грешкама или недостацима у детаљности.
- Примери су ограничени или не увек адекватни.
- Ученици анализирају неке аспекте различитих земаља у складу са димензијама култура, али са честим пропустима или површним објашњењем.
- Процена сопствене земље је углавном присутна, али површна или са ограниченим аргументима.
- Ученици наводе неке уобичајене изворе конфликта (нпр. језичке баријере, стереотипи), али без детаљне анализе.
- Примери су углавном тачни, али слабо развијени или ограничени у разноврсности.

- Ученици наводе основне фазе културног шока, али са честим пропустима у објашњењу или непотпуним описом.
- Примери су ретки, једноставни или неадекватно повезани са фазама.

### **Општи захтеви:**

- Одговори показују основно разумевање, али са честим пропустима у тачности, дубини и детаљности.
- Примери су минимални или недовољно повезани са објашњењима.
- Аргументација је површна или недовољно развијена.
- Ученици углавном репродукују основне појмове без дубље анализе или примене у различитим контекстима.

Ученици који испуњавају ове критеријуме добијају оцену 3, што указује на основно, али ограничено разумевање невербалне комуникације, културних различитости и интеркултуралне комуникације, са значајним простором за побољшање у анализи, аргументацији и детаљима.

### **Критеријуми оцењивања за оцену 2:**

- Ученици наводе један или два основна правила, али са значајним грешкама или недостацима у разумевању.
- Објашњења су нејасна, непотпуна или нетачна.
- Примери, ако су наведени, нису релевантни или потпуно недостају.
- Ученици ретко уочавају неконгруентност или то чине са честим грешкама.
- Примери су неадекватни, нејасни или потпуно изостављени.
- Ученици не могу прецизно дефинисати појам паралингвистике.
- Примери порука са различитим интензитетом, брзином и висином гласа су одсутни или нерелевантни.
- Ученици не показују јасно разумевање разлике између емоција и црта лица.
- Наведени примери су углавном неадекватни или недостају.
- Ученици не пружају тачна или релевантна објашњења о значају контакта очима и улоге осмеха.
- Разликовање правог од лажног осмеха је слабо или нетачно.
- Дискусија на тему лажног осмеха и социјалних маски је минимална или непостојећа.
- Ученици наводе неке положаје или гестове, али без тачног или јасног објашњења њиховог значења.
- Анализа је површна, са честим пропустима или нетачностима.
- Ученици не могу прецизно навести сигнале власништва и територије.
- Примери су одсутни или нерелевантни.
- Ученици не показују јасно разумевање концепта усклађивања и имитације.
- Дискусија и примери су минимални или нетачни.
- Ученици могу делимично објаснити појам културе, али објашњења су нетачна или врло непотпуна.
- Већина кључних елемената културе недостаје или је неправилно објашњена.

- Примери су ретки, неадекватни или потпуно изостављени.
- Ученици наводе једну или две основне димензије, али са значајним пропустима у објашњењу.
- Анализа је непостојећа или врло ограничена.
- Примери, ако су наведени, нису релевантни или су потпуно изостављени.
- Ученици не показују јасно разумевање разлика у доживљају простора и времена код различитих култура.
- Објашњења су површна или са значајним грешкама.
- Примери су одсутни или потпуно неадекватни.
- Ученици пружају минималну или нетачну анализу различитих земаља на основу културних димензија.
- Процена сопствене културе је врло површна или недостаје.
- Примери су углавном одсутни или не повезани са анализом.
- Ученици могу навести један или два извора конфликта, али са честим грешкама или врло ограниченим објашњењима.
- Примери су нерелевантни, неразрађени или потпуно изостављени.
- Ученици препознају само неке фазе културног шока, али са значајним недостацима у разумевању.
- Објашњења су површна или нетачна.
- Примери су одсутни или веома ограничени.

### **Општи захтеви:**

- Одговори показују врло ограничено разумевање и примећен је низ пропуста у тачности и дубини објашњења.
- Аргументација и анализа су углавном одсутни.
- Примери, ако су наведени, су неадекватни или не повезани са темом.

Ученици који испуњавају ове критеријуме добијају оцену 2, што указује на врло основно и недовољно разумевање теме са значајним недостатком у објашњењу, анализи и илустрацији.

### **Критеријуми оцењивања за оцену 1:**

- Ученици не могу да наведу или објасне основна правила за тумачење невербалне комуникације.
- Објашњења су потпуно нетачна или непостојећа.
- Примери нису наведени.
- Ученици нису у стању да идентификују неконгруентност између вербалне и невербалне комуникације.
- Нема објашњења или су објашњења потпуно нетачна.
- Примери су одсутни.
- Ученици не могу дефинисати појам паралингвистике.
- Примери порука са различитим интензитетом, брзином и висином гласа нису наведени или су потпуно нетачни.
- Ученици не показују никакво разумевање разлике између емоција и црта лица.
- Примери нису наведени.

- Ученици нису у стању да објасне значај контакта очима и улоге осмеха.
- Не разликују прави од лажног осмеха.
- Дискусија на тему лажног осмеха и социјалне маске је одсутна.
- Ученици не идентификују или анализирају основне положаје главе, руку и ногу.
- Нема објашњења о значењу ових положаја или гестова.
- Ученици не могу да наведу сигнале власништва и територије.
- Примери нису наведени.
- Ученици не показују никакво разумевање концепта усклађивања и имитације у социјалној интеракцији.
- Дискусија и примери су потпуно одсутни.
- Ученици нису у стању да наведу или објасне појам културе.
- Елементи културе нису препознати или су потпуно нетачно објашњени.
- Примери су одсутни или потпуно ирелевантни.
- Ученици не могу да наведу основне димензије културних различитости.
- Анализа је потпуно одсутна.
- Примери нису наведени или су погрешни.
- Ученици не могу да објасне разлике у доживљају простора и времена код различитих култура.
- Објашњења, ако постоје, су потпуно нетачна или без смисла.
- Примери нису наведени.
- Ученици не анализирају земље на основу културних димензија.
- Процена сопствене културе је одсутна или потпуно неоснована.
- Примери, ако постоје, су нерелевантни.
- Ученици не могу да наведу изворе конфликта у интеркултуралној комуникацији.
- Објашњења су потпуно нетачна или одсутна.
- Примери нису наведени.
- Ученици нису у стању да препознају или наведу фазе културног шока.
- Објашњења су потпуно нетачна или одсутна.
- Примери су потпуно одсутни или погрешни.

### **Општи захтеви:**

- Одговори показују потпуно одсуство разумевања теме.
- Ниједан аспект исхода није правилно обрађен.
- Примери, анализа и аргументација су потпуно одсутни.

Ученици који испуњавају ове критеријуме добијају оцену **1**, што указује на потпуно одсуство разумевања, анализе и примене знања у вези са невербалном комуникацијом, културним различитостима и интеркултуралном комуникацијом.

#### IV модул - комуникација и решавање конфликтних ситуација

- дефинише сукоб и наведе врсте конфликтних ситуација
- препозна фазе, њихове карактеристике конфликта и могуће исходе
- препозна конструктивни и деструктивни потенцијал конфликтне ситуације
- разликује могуће начине решавања сукоба / стилове у решавању конфликта и уме да објасни њихове основне карактеристике
- процени примену различитих стилова у решавању конфликта на конкретним примерима
- наведе и објасни различите начине решавања спорова дијалог, дебата, арбитража, преговарање медијација, гласање, консензус
- упореди начине у решавању спорова, наведе предности и мане
- анализира ометајуће факторе групног одлучивања и илуструје примерима

критеријуми оцењивања за оцену 5 ученик:

- Тачно и прецизно дефинише појам сукоба.
- Наводи и објашњава различите врсте конфликтних ситуација уз примере.
- Разликује различите типове сукоба (интерперсонални, групни, организациони, вредносни итд.).
- Идентификује све фазе конфликта и њихове специфичности.
- Објашњава могуће исходе конфликта (позитивне и негативне).
- Наводи примере који илуструју различите фазе конфликта.
- Разликује позитивне и негативне аспекте конфликта.
- Објашњава како конфликт може довести до напретка или до погоршања односа.
- Наводи примере конструктивног и деструктивног решавања конфликта.
- Тачно дефинише и разликује стилове решавања конфликта (кооперативни, избегавајући, компромисни, доминантни, сараднички).
- Објашњава сваку стратегију и њен ефекат на исход конфликта.
- Наводи примере примене сваког стила у пракси.
- Анализира конкретне конфликтне ситуације и предлаже одговарајући стил решавања.
- Образлаже зашто је изабрани стил најефикаснији у датој ситуацији.
- Дискутује о могућим последицама примене различитих стилова
- Наводи и објашњава различите начине решавања спорова (дијалог, дебата, арбитража, преговарање, медијација, гласање, консензус)
- Тачно дефинише сваки од наведених начина решавања спорова.
- Разликује њихове карактеристике и намену.
- Наводи примере примене сваке методе у различитим ситуацијама.
- Наводи конкретне предности и недостатке сваког начина решавања спорова.
- Аргументовано заступа који метод је најпогоднији у различитим контекстима.
- Идентификује и објашњава главне факторе који ометају групно одлучивање (притисак групе, недовољна комуникација, лични интереси, емоције итд.).
- Наводи примере који показују утицај ових фактора на доношење одлука.
- Предлаже начине за превазилажење ометајућих фактора у групном одлучивању.

#### Општи критеријуми за оцену 5:

- Ученик показује одлично разумевање појмова и концепата.
- Јасно, прецизно и аргументовано објашњава и анализира тему.
- Примере наводи самостално и логично повезује са теоријом.
- Користи стручну терминологију на правилан начин.
- Активно учествује у расправама и критички размишља о теми.

#### Критеријуми оцењивања за оцену 4 - ученик:

- Дефинише сукоб, али дефиниција може бити делимично непотпуна или не прецизно формулисана.
- Наводи врсте конфликтних ситуација, али не мора да их све објасни подједнако детаљно.
- Разликује основне типове сукоба, али уз могуће мање грешке у разликовању или објашњењу.
- Идентификује већину фаза конфликта, али са могућим пропустима у објашњењу.
- Наводи могуће исходе конфликта, али не анализира све аспекте подједнако дубоко.
- Доноси закључке уз ограничену аргументацију.
- Разликује позитивне и негативне аспекте конфликта, али уз нешто површније објашњење.
- Наводи примере конструктивног и деструктивног решавања конфликта, али уз мање пропусте у анализи.
- Дефинише и разликује стилове решавања конфликта, али без дубље анализе свих разлика.
- Наводи основне карактеристике стилова, али могу бити потребна додатна објашњења или примери.
- Препознаје који стилови се могу применити у одређеним ситуацијама, али објашњење није увек потпуно или прецизно.
- Даје релевантне примере, али можда без довољно детаља или без дубље анализе ефеката примене различитих стилова.
- Наводи и објашњава различите начине решавања спорова (дијалог, дебата, арбитража, преговарање, медијација, гласање, консензус)
- Наводи већину начина решавања спорова и њихове основне карактеристике.
- Објашњава начине, али уз могуће пропусте у детаљима или примерима примене.
- Поређење је углавном тачно, али недостаје дубља анализа предности и мана.
- Ученик препознаје главне разлике, али аргументација није увек потпуно развијена.
- Наводи главне факторе који ометају групно одлучивање, али можда неке заборави или не довољно објасни.
- Даје примере, али они могу бити општији или мање детаљни.

#### Општи критеријуми за оцену 4:

- Ученик углавном тачно и разумљиво објашњава теме, али уз повремене мање грешке или пропусте.
- Аргументација је добра, али може бити недовољно детаљна или уверљива.
- Примери су релевантни, али могу бити општи или мање разрађени.
- Користи стручне термине, али не увек прецизно.
- Учествоје у дискусијама, али не увек с пуним разумевањем свих аспеката теме.

#### Критеријуми оцењивања за оцену 3- ученик:

- Дефинише сукоб, али непотпуно или са мањим грешкама.
- Наводи неке врсте конфликтних ситуација, али не све или их не разликује јасно.
- Наводи неке фазе конфликта, али не све или их не објашњава довољно прецизно.
- Може помешати карактеристике појединих фаза или погрешно повезати исходе са одређеним фазама.

- Разликује позитивне и негативне аспекте конфликта, али површно или са недовољно јасним објашњењем.
- Примери које даје могу бити општи, мање јасни или непотпуни.
- Наводи неке стилове решавања конфликта, али не све или их не објашњава довољно јасно.
- У основи разуме разлике, али их не уме увек прецизно објаснити.
- Може идентификовати стилове у неким ситуацијама, али уз несигурност или грешке у објашњењу.
- Примери могу бити нејасни, недовољно разрађени или погрешно интерпретирани.
- Наводи неке начине решавања спорова, али не све или их објашњава површно.
- Објашњења су општа, без јасне разлике између појединих метода.
- Покушава да упореди начине решавања спорова, али са непотпуним аргументима.
- Предности и мане наводи само делимично или не уочава све кључне разлике.
- Наводи неке факторе који ометају групно одлучивање, али не све или их не анализира довољно детаљно.
- Примери могу бити недовољно јасни, општи или без дубље анализе.

### Општи критеријуми за оцену 3:

- Ученик показује основно разумевање теме, али са пропустима у објашњењима.
- Тумачење је углавном тачно, али са могућим несигурностима или грешкама.
- Примери су углавном релевантни, али могу бити општи или недовољно детаљни.
- Користи стручне термине, али не увек правилно.
- Потребна му је додатна помоћ или појашњење у анализи сложенијих ситуација.

Критеријум оцењивања за оцену 2 - ученик:

- Даје непотпуну или нетачну дефиницију сукоба.
- Наводи неке врсте конфликтних ситуација, али их не разликује или нетачно објашњава.
- Тешко идентификује фазе конфликта или их наводи уз значајне грешке.
- Не уме да јасно објасни карактеристике појединих фаза.
- Наводи могуће исходе конфликта, али са недовољним разумевањем.
- Разликује конструктивни и деструктивни потенцијал само уз помоћ наставника или додатних питања.
- Примери су нејасни, нетачни или непотпуни.
- Не познаје све стилове решавања конфликта или их меша.
- Објашњења су површна, са значајним недостацима у разумевању.
- Не уме самостално да препозна који стил је примењен у одређеној ситуацији.
- Примери су углавном неприкладни или слабо објашњени.
- Наводи само неке начине решавања спорова, али са значајним грешкама у објашњењу.
- Не разликује јасно појмове или их користи неправилно.
- Покушава да направи поређење, али са много грешака или недоследности.
- Предности и мане су непотпуно или нетачно наведене.
- Анализира ометајуће факторе групног одлучивања и илуструје примерима
- Тешко идентификује ометајуће факторе групног одлучивања.
- Примере наводи уз значајне грешке или их уопште не даје.

### Општи критеријуми за оцену 2:

- Ученик показује веома основно или непотпуно разумевање теме.
- Одговори су углавном нетачни, непотпуни или збуњујући.

- Примери су слабо разрађени или неадекватни.
- Користи стручне термине, али са честим грешкама.
- Потребна му је велика помоћ наставника у разумевању и одговарању на питања.

Критеријуми оцењивања за оцену 1 ученик: .

- Не зна да дефинише сукоб или даје потпуно нетачну дефиницију.
- Не наводи или погрешно идентификује врсте конфликтних ситуација.
- Није у стању да препозна фазе конфликта.
- Не разуме карактеристике фаза или исходе конфликта.
- Не разликује конструктивни и деструктивни потенцијал конфликта.
- Не може да наведе примере који илуструју ову разлику.
- Не зна да наведе стилове решавања конфликта или их потпуно меша.
- Не може да објасни њихове основне карактеристике.
- Није у стању да препозна или процени који стил је примењен у одређеној ситуацији.
- Не даје никакве примере или су примери потпуно нетачни.
- Не зна да наведе или објасни било који начин решавања спорова.
- Потпуно меша појмове или их не разуме.
- Није у стању да направи било какво поређење.
- Не разуме или не уме да наведе предности и мане различитих начина решавања.
- Не зна или не разуме који су фактори који ометају групно одлучивање.
- Не даје никакве примере или су примери потпуно погрешни.

#### Општи критеријуми за оцену 1:

- Ученик не показује основно разумевање теме.
- Одговори су нетачни, непотпуни или их нема.
- Не користи стручне термине или их користи погрешно.
- Не учествује у наставним активностима или не показује ангажовање.
- Чак и уз помоћ наставника, не може да одговори на постављена питања.

## V модул: комуникација у организацији

Критеријуми за оцену 5

- Тачно и прецизно дефинише основне карактеристике комуникације у организацији (нпр. формалност, циљ, канали, смер комуникације).
- Објашњава сваку карактеристику уз пример који илуструје њену примену у
- Идентификује специфичан пример екстерне комуникације (нпр. јавни говор, изјава за медије, друштвене мреже).
- Анализира технике и стратегије које особа користи за комуникацију (јасноћа поруке, прилагођавање публици, двосмерна комуникација).
- Објашњава како ова комуникација утиче на имиџ организације.
- Креативно и логично приказује модел размене порука између:
  - Надређеног и подређеног (јасна хијерархија, повратне информације).
  - Давалаца и примаоца услуга (љубазност, ефикасност, задовољство корисника).
- Идентификује и анализира односе моћи, као и функционисање мрежа и система пословне комуникације.
- Презентација је јасна, структурисана и визуелно привлачна.

- Тачно набраја све врсте комуникације у организацији (формална, неформална, екстерна, интерна, хоризонтална, вертикална).
  - Анализира успешност сваке врсте комуникације и пружа релевантне примере из организационе праксе.
  - Наводи реалне примере из праксе (нпр. проток информација унутар тима, ефикасност састанака, улога електронске комуникације).
  - Анализира предности и недостатке приказаног примера.
  - Наводи најмање три фактора који доприносе успешној комуникацији у организацији (нпр. јасноћа, активно слушање, отвореност).
  - Наводи најмање три фактора који воде до неуспешне комуникације у организацији (нпр. нејасноће, прекид у комуникацијским каналима, културолошке разлике).
  - Образлаже утицај сваког фактора и илуструје их конкретним примерима.
  - Детаљно објашњава шта је тим (сарадња, заједнички циљеви, улоге).
  - Поређује тим са другим врстама група (нпр. формалне и неформалне групе).
  - Анализира разлике и сличности уз помоћ практичних примера.
- Сви задаци су извршени самостално, без грешака и уз висок ниво прецизности.
  - Ученици показују критичко мишљење и способност примене теорије у пракси.
  - Презентација садржи добро структуриране одговоре, примере из праксе и јасне визуализације.

#### Критеријуми за оцену 4

- Дефинише основне карактеристике комуникације у организацији (нпр. формалност, циљ, канали, смер комуникације), али са мањим недостацима у прецизности или јасности.
  - Наводи примере који илуструју карактеристике, али су они делимично развијени или мање релевантни.
  - Идентификује пример екстерне комуникације (нпр. јавни говор, изјава за медије, друштвене мреже), али не анализира у потпуности технике и стратегије комуникације.
  - Делимично објашњава утицај ове комуникације на имиџ организације.
  - Приказује модел размене порука између надређеног и подређеног, као и давалаца и примаоца услуга, али са недовољно креативности или дубине.
  - Анализира односе моћи, мреже и системе пословне комуникације, али уз пропусте у детаљности.
  - Набраја све врсте комуникације (формална, неформална, екстерна, интерна, хоризонтална, вертикална), али недостаје детаљнија анализа успешности и конкретни примери.
  - Наводи примере из праксе (нпр. проток информација унутар тима, ефикасност састанака), али анализа предности и недостатака није потпуно развијена.
  - Наводи три фактора који доприносе успешној комуникацији и три који воде до неуспешне, али образложења нису довољно детаљна или нису илустрована примерима.
  - Објашњава шта је тим, али са мањим недостацима у детаљима (нпр. недовољно развијени примери сарадње или улога).
  - Поређује тим са другим врстама група (нпр. формалне и неформалне групе), али анализа разлика и сличности је делимично развијена.
- Задаци су углавном самостално извршени, али могу садржати мање грешке или недостатке у прецизности.
  - Одговори показују разумевање материје, али без дубљег критичког разматрања или оригиналности.

- Презентација је јасна, али мање структурирана или недовољно визуелно привлачна.

### Критеријуми за оцену 3

- Наводи основне карактеристике комуникације у организацији , али са пропустима у тачности или детаљима.
  - Примери су општи или делимично релевантни за тему.
  - Наводи пример екстерне комуникације, али без анализе или са веома ограниченим објашњењем.
  - Не успева у потпуности да објасни утицај комуникације на имиџ организације.
  - Приказује основни модел размене порука у организацији , али недостаје логика или детаљност у објашњењу.
  - Делимично описује размену порука између надређеног и подређеног или давалаца и примаоца услуга.
  - Наводи неке врсте комуникације у организацији , али пропушта да наведе све или их објасни у довољној мери.
  - Не анализира успешност комуникације или пружа само површне примере.
  - Наводи један или два примера интерног тока комуникације из праксе, али анализа је слаба или непотпуна.
  - Недостаје јасно образложење предности и недостатака.
  - Наводи најмање два фактора који доприносе успешној комуникацији у организацији и два који доводе до неуспеха, али без образложења или са ограниченим илустрацијама.
  - Примери су општи или недовољно развијени.
  - Наводи шта је тим, али објашњење је непотпуно или мање прецизно.
  - Поређење са другим врстама група је ограничено или површно, без конкретних примера.
- Задаци су извршени уз помоћ или уз приметне грешке у разумевању материје.
  - Одговори су углавном тачни, али недовољно развијени, са значајним пропустима у детаљима или примени.
  - Презентација је неструктурирана или мање јасна, са недовољно визуелних или практичних примера.

### Критеријуми за оцену 2

- Делимично или нетачно наводи основне карактеристике комуникације у организацији.
- Не пружа примере или примери нису релевантни.
- Тешко идентификује пример интерне комуникације (нпр. јавни говор, изјава за медије).
- Не анализира технике комуникације или не успева да повезује пример са улогом особе у организацији.
- Недовољно осмишљава или нетачно приказује модел размене порука у организацији .
- Не разликује улоге и односе између надређеног и подређеног, давалаца и примаоца услуга.
- Не укључује анализу односа моћи, мрежа или система комуникације.
- Наводи само једну или две врсте комуникације у организацији, без додатног објашњења.
- Не анализира успешност комуникације и не даје примере.
- Наводи пример интерне комуникације , али без икакве анализе.

- Пример може бити непотпун, нерелевантан или нејасан.
- Наводи само један фактор успешне или неуспешне комуникације у организацији .
- Не пружа објашњења или илустрације кроз примере.
- Делимично или нејасно објашњава шта је тим.
- Не успева да направи јасно поређење тима са другим врстама група.

#### Критеријуми за оцену 1

- Не наводи основне карактеристике комуникације у организацији или их наводи потпуно нетачно.
- Не пружа никакве примере.
- Не успева да идентификује пример комуникације особе задужене за односе са јавношћу.
- Не показује разумевање улоге ове комуникације.
- Не осмишљава нити презентује размену порука између делова организације.
- Не разликује комуникацију између надређеног и подређеног, давалаца и примаоца услуга.
- Не разматра односе моћи, мреже или системе пословне комуникације.
- Не успева да наведе ниједну врсту комуникације у организацији.
- Не анализира успешност комуникације нити пружа примере.
- Не наводи ниједан пример анализе интерног тока комуникације.
- Не показује разумевање како функционише интерна комуникација у организацији.
- Не наводи никакве факторе успешне или неуспешне комуникације у организацији
- Не пружа ни објашњења ни примере.
- Не објашњава шта је тим.
- Не прави поређење тима са другим врстама група.

## VI модул јавна и масовна комуникација

### критеријуми оцењивања за модул јавна и масовна комуникација

критеријум за оцену 5 - ученик :

- Прецизно дефинише јавну и масовну комуникацију.
- Наводи најмање три карактеристике обе врсте комуникације.
- Пружа конкретан пример за сваку врсту комуникације.
- Јасно дефинише однос са јавношћу и његову улогу.
- Идентификује и објашњава најмање три карактеристике пропагандне поруке.
- Наводи пример који илуструје карактеристике пропаганде.
- Прецизно дефинише масовне комуникације.
- Критички анализира интервју, идентификујући снаге и слабости.
- Јасно дефинише појам узбуњивача.
- Анализира најмање један пример узбуњивача, наводећи разлоге и последице.
- Наводи најмање основне врсте питања у интервјуу, врсте одговора и покрећује примером

- Прецизно објашњава фазе интервјуа.
- Пружа свеобухватну анализу интервјуа, идентификујући стилове и ефекте комуникације.
- Успешно симулира интервју, показујући јасну структуру и ефективну комуникацију.
- Доследно изводи све фазе интервјуа у обе улоге (интервјуисаног и интервјуера).
- Наводи најмање три критеријума за анализу публике.
- Објашњава значај анализе публике у контексту комуникације.
- Примером илуструје прилагођавање говора публици
- Наводи најмање три технике за превазилажење треме
- Објашњава како свака техника доприноси самопоуздању.
- Дефинише појам и факторе кредибилитета, илуструје конкретним примером
- Јасно разликује врсте говора (нпр. информативни, убедљиви, забавни).
- Наводи пример за сваку врсту.
- Структурира презентацију у складу са анализом публике.
- Јасно и самопоуздано излаже тему.
- Ефективно користи визуелне и вербалне елементе.
- Наводи најмање три карактеристике масовне комуникације и пружа пример за илустрацију.
- Објашњава разлике између односа са јавношћу и пропаганде.
- Наводи примере и анализира употребу и злоупотребу масовне комуникације и пропаганде
- Пружа добро аргументовану дискусију о утицају времена и технологије.
- Наводи најмање три предности и три недостака савремене технологије у комуникацији
- Аргументовано разматра њихов утицај на квалитет комуникације.

Оцену 5 добијају ученици који испуне све наведене критеријуме у целости и покажу висок ниво самопоуздања, креативности и критичког размишљања.

Критеријум за оцену 4 ученик:

- Делимично прецизно дефинише јавну и масовну комуникацију.
- Наводи најмање две карактеристике обе врсте комуникације.
- Наводи пример за сваку јавну и масовну комуникацију, али са мањим пропустима у повезаности примера са теоријом.
- Јасно дефинише однос са јавношћу, али са повременим недостатком дубине.
- Идентификује најмање две карактеристике пропагандне поруке и објашњава их.
- Наводи пример пропаганде, али пример може бити мање адекватан.
- Делимично прецизно дефинише масовне комуникације.
- Анализира интервју, али идентификација снага и слабости може бити непотпуна.

- Јасно дефинише појам узбуњивача.
- Наводи пример, али анализа разлога и последица може бити површна.
- Наводи најмање две врсте питања и одговора у интервјуу
- Објашњава фазе интервјуа са мањим пропустима у детаљима.
- Изводи све фазе интервјуа, али са мањим пропустима у доследности или ефикасности.
- Наводи најмање два критеријума за анализу публике.
- Делимично објашњава значај анализе публике у контексту комуникације.
- Наводи најмање две технике за превазилажење треме.
- Делимично објашњава како ове технике доприносе самопоуздању.
- Дефинише појам и факторе кредибилитета.
- Наводи пример за кредибилитет, али анализа може бити непотпуна.
- Разликује најмање две врсте говора.
- Наводи примере за две врсте, али са могућим мањим пропустима у јасноћи.
- Структурира презентацију у складу са анализом публике, али са мањим недостацима.
- Излаже тему са умереним нивоом самопоуздања.
- Користи визуелне и вербалне елементе, али не у потпуности ефикасно.
- Наводи најмање две карактеристике масовне комуникације и илуструје примером.
- Објашњава разлике између односа са јавношћу и пропаганде, али са повременим недостатком детаља.
- Наводи примере употребе и злоупотребе, али анализа може бити површна.
- Учествоје у дискусији о комуникацији некад и сад са аргументима, али не увек са довољно дубине.
- Наводи најмање две предности и две мане савремене технологије.
- Делимично аргументовано разматра њихов утицај на квалитет комуникације.

Оцену 4 добијају ученици који показују солидно разумевање и делимичну примену теоријског знања, али са одређеним недостацима у дубини, прецизности или анализи.

Критеријуми за оцену 3 – ученик треба да:

- Наведете најмање две кључне карактеристике јавне и масовне комуникације уз могуће неке недостатке у прецизности.
- основну улогу односа са јавношћу и наведете бар једну карактеристику пропагандне поруке.
- Дефинише појам масовних комуникација и изнесе бар један пример критичког посматрања интервјуа, уз основну анализу.
- Наведете дефиницију узбуњивача и изнесе један пример са основним разлозима и последицама.
- Наведете основна питања и врсте одговора у интервјуу уз могуће пропусте у објашњењу.

- Изврши основну анализу изабраног интервјуа, иако можда са мањком детаља.
- Учествоје у симулацији интервјуа уз показивање минималног нивоа спремности и улоге.
- Наведете бар два критеријума за анализу публике и делимично објасни њихов значај.
- Наведете бар две тактике за превазилажење треме.
- Дефинише кредибилитет и изнесе један пример, чак и ако је пример општији.
- Наведете најмање две врсте говора и објасни основне разлике.
- Одржи презентацију на изабрану тему уз примену једноставне анализе публике.
- Наведете и објасни основне карактеристике масовне комуникације.
- Својим речима објасни појам односи са јавношћу и наведете један пример примене пропагандне поруке.
- Препозна бар један пример употребе и један злоупотребе масовне комуникације уз основно објашњење.
- Укаже на најмање једну сличност и једну разлику у комуникацији кроз историју и савремену комуникацију
- Наведете бар једну предност и један недостатак, савремене технологије за комуникацију уз основну аргументацију.

Овај ниво компетенција подразумева основно разумевање и извођење задатих активности уз могућност мањих пропуста у детаљности или формулацији.

#### Критеријуми за оцену 2:

- Ученик успева да наведе неке основне карактеристике јавне и масовне комуникације, али уз недостатке у детаљности и прецизности.
- Ученик даје основну дефиницију појма и улогу односа са јавношћу, али без дубљег разумевања или примера. Карактеристике пропаганде су делимично наведене.
- Објашњење масовних комуникација је непотпуно. Анализа интервјуа није довољно критичка и садржи површне примедбе.
- Ученик може да наведе основне информације о узбуњивачима, али анализа разлога и последица је нејасна или недовољно развијена.
- Ученик може да наведе неколико основних питања интервјуа и фаза, али без јасног објашњења њиховог значаја или примене.
- Анализа интервјуа је површна, са ограниченим освртом на кључне елементе.
- Ученик учествује у симулацији интервјуа за посао, али показује ограничено разумевање фазе интервјуа или слабу припрему.
- Критеријуми за анализу публике су наведени али некомплетно, без дубљег објашњења њиховог значаја.
- Ученик набраја неколико тактика за превазилажење треме, али не успева да их детаљније објасни.
- Појам кредибилитета је слабо дефинисан, а пример није добро повезан.
- Презентација говора пред одељењем је изведена уз видљиву трему и
- Непрецизно објашњава појам масовне комуникације
- Пример доброг односа са јавношћу или добре пропагандне поруке је или неодговарајући или недовољно добро повезан са теоријом.
- Ученик може да наведе један или два примера употребе и злоупотребе масовне комуникације, али са недовољним објашњењем.
- Сличности и разлике за комуникацију некад и сад су наведене, али без аргументације или примера.

- Ученик је способан да наброји неке предности и недостатке савремене технологије, али без аргументованог разматрања.

За оцену 2, ученик показује основно познавање и разумевање материје, али са бројним пропустима у објашњењу, дубини анализа и практичној примени.

Критеријум за оцену 1 ученик:

- Не разликује јавну и масовну комуникацију.
  - Не успева да препозна кључне карактеристике ових врста комуникације.
  - Не може да објасни шта су односи са јавношћу и улогу пропаганде.
  - Не показује разумевање пропагандних порука и њихових карактеристика.
  - Не може да објасни појам масовних комуникација.
  - Не показује способност критичког посматрања или анализе интервјуа.
  - Не разуме значај узбуњивача нити уме да критички анализира примере разлога и последица.
  - Не познаје фазе интервјуа, врсте питања и одговора.
  - Не успева да критички анализира интервју или да учествује у симулацији интервјуа.
  - Не уме да наведе критеријуме за анализу публице нити да објасни њихов значај.
  - Не показује свест о техникама за управљање тремом.
  - Не може да објасни шта је кредибилитет нити да га поткрепи примером.
  - Не разуме различите врсте говора и њихове карактеристике.
  - Не показује вештину креирања и одржавања петоминутне презентације на основу анализе публице.
  - Не разуме карактеристике и улогу масовне комуникације.
  - Не може да илуструје примером односе са јавношћу и пропагандне поруке.
  - Не може да идентификује примере злоупотребе јавних и масовних комуникација.
  - Не учествује у дискусији о сличностима и разликама комуникације некада и
- Оцена 1 означава да ученик показује минимално или никакво разумевање теме и не испуњава задате исходе.